

Fremsat den 4. december 2018 af udenrigsministeren (Anders Samuelsen)

Forslag til folketingsbeslutning

om danske militære bidrag til NATO-landes nationale flådestyrker, herunder til fremme af maritim sikkerhed og forsvar af flådestyrkerne

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske flådebidrag kan indsættes i NATO-landes nationale flådestyrkers aktiviteter i op til tolv måneder ad gangen. Danske bidrag vil medvirke til løsning af maritime sikkerhedsopgaver og til forsvaret af flådestyrken samt eventuelt luftrumskoordination og -kontrol. Opgaverne varetages, mens flådestyrkerne er engageret i almindelig sejlads og samtræning. Disse opgaver

vil også kunne varetages i tilfælde af, at flådestyrkerne indsættes til støtte for andre indsatser, herunder offensive operationer, såfremt Folketinget har været inddraget på behørig vis. Såfremt flådestyrken indsættes til støtte for andre indsatser, som Folketinget ikke har været behørigt inddraget i, vil det danske flådebidrag udtræde af flådestyrken såvel organisatorisk som fysisk i den pågældende periode.

Bemærkninger til forslaget

I. Det globale sikkerhedspolitiske billede forandres med stigende hastighed og bliver mere uforudsigeligt. Danmark er i vidt omfang afhængig af samarbejdet med andre lande, når det gælder vores økonomi og sikkerhed. Det gælder ikke mindst den danske maritime sektor. Den forandrede sikkerhedssituation med bl.a. et mere dynamisk og bredspektret sikkerhedsbillede til søs har øget behovet for multinationalt maritimt samarbejde mellem kerneallierede. På den baggrund ønsker regeringen at øge danske bidrag til fremme af maritim sikkerhed og yderligere udvikle Danmarks evne til at indgå i komplekse multinationale sømilitære operationer ved at bidrage til andre NATO-landes nationale flådestyrker, herunder hangarskibsgrupper. Karakteren af disse aktiviteter indebærer, at det ofte vil være nødvendigt at foretage samtræning i områder, der geografisk befinder sig langt fra Danmark.

Fra øvrige NATO-allierede er der samtidig en øget efterspørgsel efter maritimt samarbejde med Danmark bl.a. som en følge af Søværnets nye kapaciteter, herunder særligt fregatterne. Konkret foreligger der en anmodning fra fransk side om deltagelse i en fransk hangarskibsgruppe. Det bemærkes, at Folketinget tidligere har samtykket til lignende aktiviteter, herunder deltagelse i en amerikansk hangarskibsgruppe (jf. B 56 af 9. februar 2017) og eskortering af skibe med nødhjælp chartret af FN's Verdensfødevarerprogram (jf. B32 af 24. januar 2008).

II. Der anmodes om Folketingets samtykke til, at danske flådebidrag kan indsættes i NATO-landes nationale flådestyrker.

Konkret drejer det sig om, at Danmark vil bidrage med en fregat til en fransk hangarskibsgruppe i forbindelse med dennes udsendelse fra ultimo februar til medio maj 2019. Den franske hangarskibsgruppe forventes at omfatte i alt ca. otte skibe, herunder selve hangarskibet samt overfladeskibe, undervandsbåde og tilhørende fly. Det danske bidrag til den franske hangarskibsgruppe vil bestå af en fregat af Iver Huitfeldt-klassen med en samlet besætning på op til ca. 160 personer. Der udsendes ydermere midlertidigt to forbindelsesofficerer til henholdsvis det franske hangarskib og til det franske overordnede militære hovedkvarter i Paris.

Derudover vil Danmark fra 2019, efter behørig inddragelse af Folketinget, jf. afsnit VII, kunne tilbyde NATO-landene følgende typer af bidrag til indsættelse i deres flådestyrker i op til tolv måneder ad gangen:

- Et skibsbidrag bestående af en fregat af Iver Huitfeldt-klassen eller et fleksibelt støtteskib af Absalon-klassen inklusiv helikopter med en samlet besætning på op til ca. 160 personer.
- Et skibsbidrag bestående af et inspektionsskib af Thetis-klassen inklusiv helikopter på op til ca. 90 personer.
- Stabsofficersbidrag i form af et forbindelsesofficersbidrag til relevante militære hovedkvarterer og ombord i flådestyrken.

Cyberkapaciteter vil endvidere kunne indgå i danske bidrag.

III. Under sejladsen med NATO-landes flådestyrker, herunder i forbindelse med indsættelse i den franske hangarskibsgruppe, vil opgaverne for danske flådebidrag bestå af varetagelse af opgaver for at fremme den maritime sikkerhed, af bidrag til det samlede forsvar af flådestyrken samt eventuelt luftrumskoordination og -kontrol.

Maritim sikkerhed

I forbindelse med opgaveløsningen kan det danske bidrag medvirke til at fremme den maritime sikkerhed, eksempelvis ved bidrag til opbygning og vedligeholdelse af et maritimt situations- og trusselsbillede i operationsområdet og sikring af den frie sejlads ved eskorte af skibe i et risikoområde, herunder gennem magtanvendelse til at forsvare de eskorterede skibe.

Det bemærkes, at det danske bidrag herudover kan varetage anden maritim opgaveløsning i overensstemmelse med andre eksisterende folketingsbeslutninger. Dette kunne eksempelvis være den internationale maritime koalitionsstyrke "Combined Maritime Forces" (CMF) og NATO's maritime Operation Sea Guardian.

Forsvar af flådestyrken

Det danske bidrag til forsvaret af flådestyrken indebærer primært, at det danske bidrags radarsystemer og sensorer anvendes til at indsamle og udveksle radarbilleder og data med de øvrige enheder i flådestyrken. Herigennem bidrages til at opretholde et fælles opdateret situationsbillede, som anvendes til at koordinere det samlede forsvar af flådestyrken. Såfremt der konstateres en konkret trussel mod styrken, vil det danske bidrag kunne anvende magt til at forsvare den samlede flådestyrke og relevante støttende forsynings- og overvågningsenheder.

Luftrumskoordination og -kontrol

Opgaven relateret til luftrumskoordination og -kontrol vil bestå i at anvende de danske skibes radarsystemer til at bidrage til løbende opretholdelse af et fælles situationsbillede for flådestyrken. Derudover vil danske bidrag kunne medvirke til at monitorere og koordinere flytrafikken omkring flådestyrken ved bl.a. at dirigere flytrafik til og fra gruppens skibe samt dirigere fly indsat til beskyttelse af flådestyrken. Opgaveløsningen vedrørende kontrol og koordination af fly vil foregå i luftrummet omkring flådestyrken.

Støtte til andre indsatser

I tilfælde af, at flådestyrkerne indsættes til støtte for andre indsatser, herunder offensive operationer, vil det danske flådebidrag fortsat kunne varetage ovenstående opgaver, såfremt Folketinget har været inddraget på behørig vis. Sådanne andre indsatser kunne eksempelvis være koalitionsindsats mod ISIL i Irak og Syrien, og NATO's Resolute Sup-

port Mission (RSM) i Afghanistan. Det danske flådebidrag vil til enhver tid kunne udtræde af flådestyrkerne. Såfremt flådestyrken indsættes til støtte for indsatser, som Folketinget ikke har været behørigt inddraget i, vil det danske flådebidrag udtræde af flådestyrken såvel organisatorisk som fysisk i den pågældende periode.

Det danske bidrag vil være under operativ kontrol af de respektive NATO-landes hovedkvarterer, i hvis ansvarsområde flådestyrken befinder sig på et givent tidspunkt. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando i hele perioden.

Forud for indsættelse af danske bidrag i andre NATO-landes flådestyrker som beskrevet i denne folketingsbeslutning, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, jf. afsnit VII. I den forbindelse vil de konkrete indsatser for flådestyrken blive fremlagt, og som led heri vil det danske bidrag og dets opgaver samt operationsområde og relevant trusselsvurdering for de konkrete indsatser blive beskrevet.

Operationsområde

Operationsområdet for det danske flådebidrag, mens det indgår i den franske hangarskibsgruppe i 2019, vil omfatte Middelhavet, Det Røde Hav, Adenbugten, Det Arabiske Hav, den nordlige del af Det Indiske Ocean samt Den Persiske Golf.

Fremadrettede danske bidrag til NATO-landes flådestyrker vil, udover de ovenfor nævnte områder, yderligere kunne omfatte Østersøen, Atlanterhavet, Guineabugten og Sortehavet.

IV. Det folkeretlige grundlag for danske militære bidrag til andre NATO-landes flådestyrker afhænger af, om opgaverne varetages 1) mens det danske bidrag er engageret i fremme af maritime sikkerhedsopgaver, 2) mens det danske bidrag er engageret i almindelig sejlads, herunder flådestyrkens samtræning, eller 3) mens det danske bidrag er engageret i forbindelse med flådestyrkens eventuelle støtte til andre indsatser, hvor Folketinget har været inddraget på behørig vis.

I det omfang det danske bidrag er 1) engageret i fremme af maritim sikkerhed eller 2) engageret i almindelig sejlads, herunder flådestyrkens samtræning, vil det folkeretlige grundlag være retten til kollektivt selvforsvar jf. FN-pagtens art. 51, samtykke fra de relevante kyst- og flagstater samt FN's havretskonvention. FN's havretskonvention indeholder blandt andet en række generelle bestemmelser om fri sejlads og uskadelig passage.

I det omfang det danske bidrag er 3) engageret i forbindelse med flådestyrkens eventuelle støtte til andre indsatser, hvor Folketinget har været inddraget på behørig vis, vil det folkeretlige grundlag herudover være det folkeretlige grundlag, som måtte fremgå af folketingsbeslutningen for den pågældende indsats.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret i relevant omfang.

V. Regeringen vil forud for indsættelse af danske flådebidrag i NATO-landes flådestyrker fremlægge en trusselsvur-

dering fra Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) for Det Udenrigspolitiske Nævn. Trusselsvurderingen vil beskrive eventuelle konkrete trusler mod det danske bidrag, samt indeholde en vurdering af trusselsniveauet i det konkrete operationsområde på det givne tidspunkt.

Forsvarets Efterretningstjeneste har oplyst, at tjenesten ikke har informationer om konkrete trusler mod det danske flådebidrag til den franske hangarskibsgruppe, samt at trusselsniveauet pr. oktober 2018 vurderes som LAV eller MIDDEL under sejlads. Truslen fra cyberspionage og cyberkriminalitet under sejladsen er MEGET HØJ. Endvidere har FE oplyst, at militante islamistiske grupper har grundlæggende vilje til at angribe skibe og fartøjer i Libyens, Ægyptens og Yemens kystnære farvande, samt at den igangværende væbnede konflikt i Yemen kan føre til utilsigtede angreb mod danske militærfartøjer, der opererer i den sydlige del af Rødehavet. FE vurderer, at truslen for militante eller terrorrelaterede angreb er MIDDEL i kystnære farvande ud for Libyen, Ægypten og Yemen.

VI. Da det danske militære bidrag vil indgå i en indsats, hvor det ikke kan udelukkes, at der vil blive anvendt militære magtmidler i selvforsvar også af den øvrige flådestyrke samt eskorterede skibe, og idet det danske bidrag og flådestyrken kan risikere at blive et angrebsmål, forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget giver sit samtykke til udsendelse af danske militære bidrag, som beskrevet ovenfor.

VII. Regeringen vil rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn forud for indsættelse af yderligere danske bidrag i andre NATO-landes flådestyrker, som beskrevet ovenfor. Under indsættelsen vil regeringen løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidragets udsendelse, justere bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter eller operationsområdet, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller på ny forelægge sagen for Folketinget.

VIII. Forsvaret har anslået, at den danske fregats deltagelse som et operativt element i den franske hangarskibsgruppe vil medføre meromkostninger på op til ca. 22 mio. kr. i 2019. De opgjorte meromkostninger tager udgangspunkt i operativ indsættelse i hele den angivne periode. Meromkostningerne forbundet med udsendelsen afholdes inden for Forsvarsministeriets reserve til internationale operationer.

Regeringen vil forud for indsættelse af yderligere danske bidrag i andre NATO-landes flådestyrker fremlægge de forventede meromkostninger for bidraget. Meromkostningerne ved fremtidige bidrag vil efter en konkret vurdering blive afholdt inden for Forsvarsministeriets reserve til internationale operationer eller inden for Forsvarets øvrige samlede ramme.